

Juhtimise veebiseminar:

Kuidas juhtida ettevõtet läbi kriisi?

COVID-19 veebiseminaride sari

Karin Kaup

Osalusoptsiioonide pakkumise võlud ja valud ettevõttes

Marleen Kohl, Einar Rosin, Margus Olesk, Immo Ilmjärv

Õiguslikud aspektid

Marleen Kohl

Mida ja kuidas võiks osalusoptiooni lepinguga reguleerida?

- Optsioonide väljateenimise tingimused
- Väljateenitud optsioonide realiseerimise periood ja tegevuskava
- Ühingu ja optiooni saaja vahelise suhte muutumine või lõppemine
- Võõrandamise ja koormamise õigus
- Optsiooni saaja õigused ühingu või ühingu vara võõrandamisel, ühingu likvideerimisel, ühinemisel, jagunemisel või ümberkujundamisel
- Lepingu vorm

Mida kujutab endast osalusoptsiiooni lepingu realiseerimine ühinguõiguse vaates

- Osakapitali / aktsiakapitali suurendamine
- Osa jagamine, võõrandamine / aktsiate võõrandamine
- Ostueesõigus
- Osanike/aktsionäride leping
- Vajadusel põhikirja muutmine

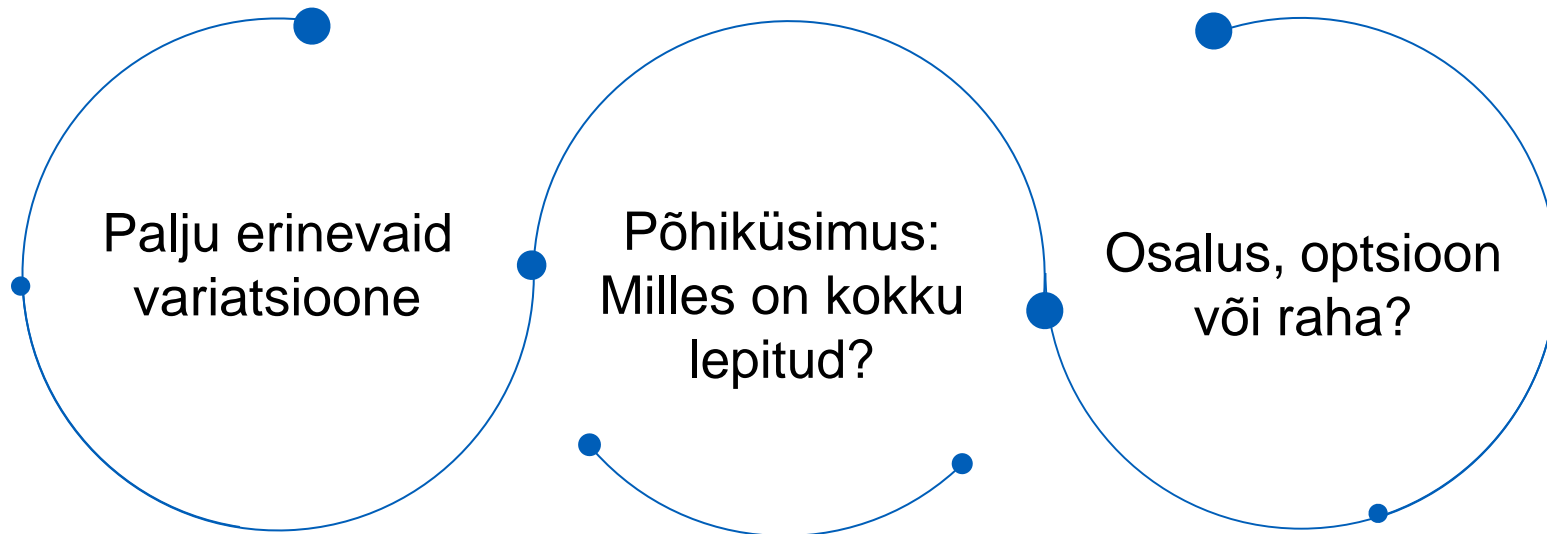

Maksuarvestus

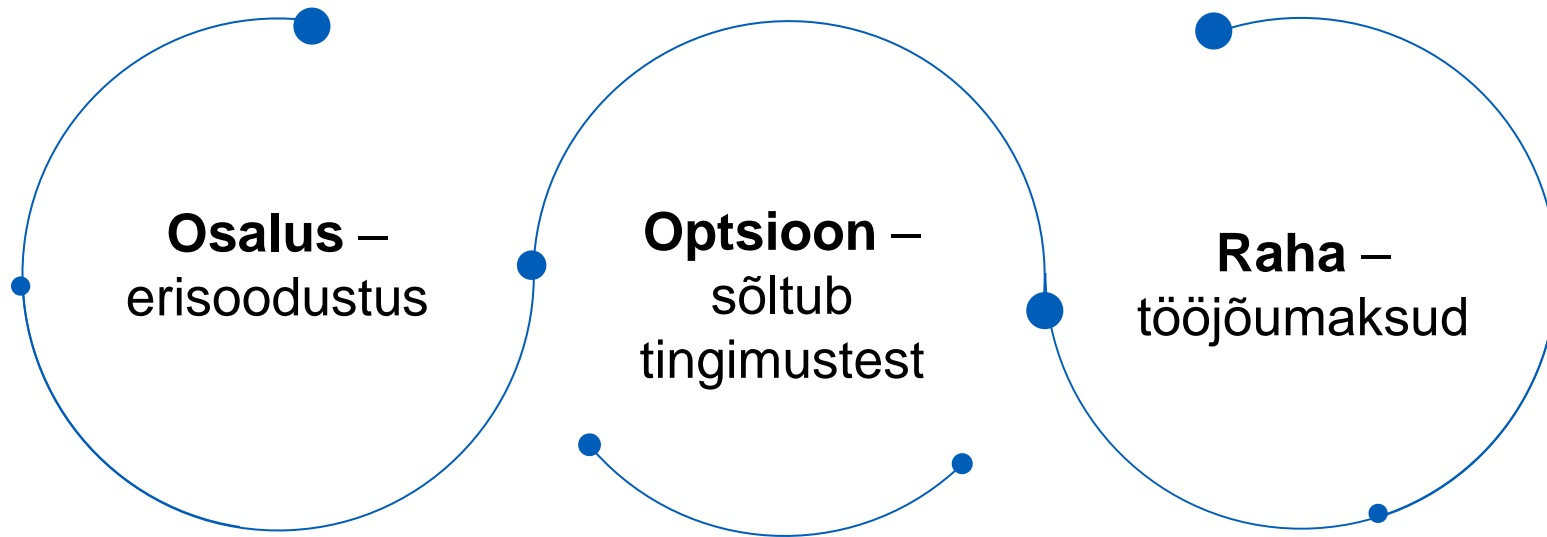
Einar Rosin

Kas, kellel ja millal tekivad maksukohustused?

Erinevad maksutagajärjed

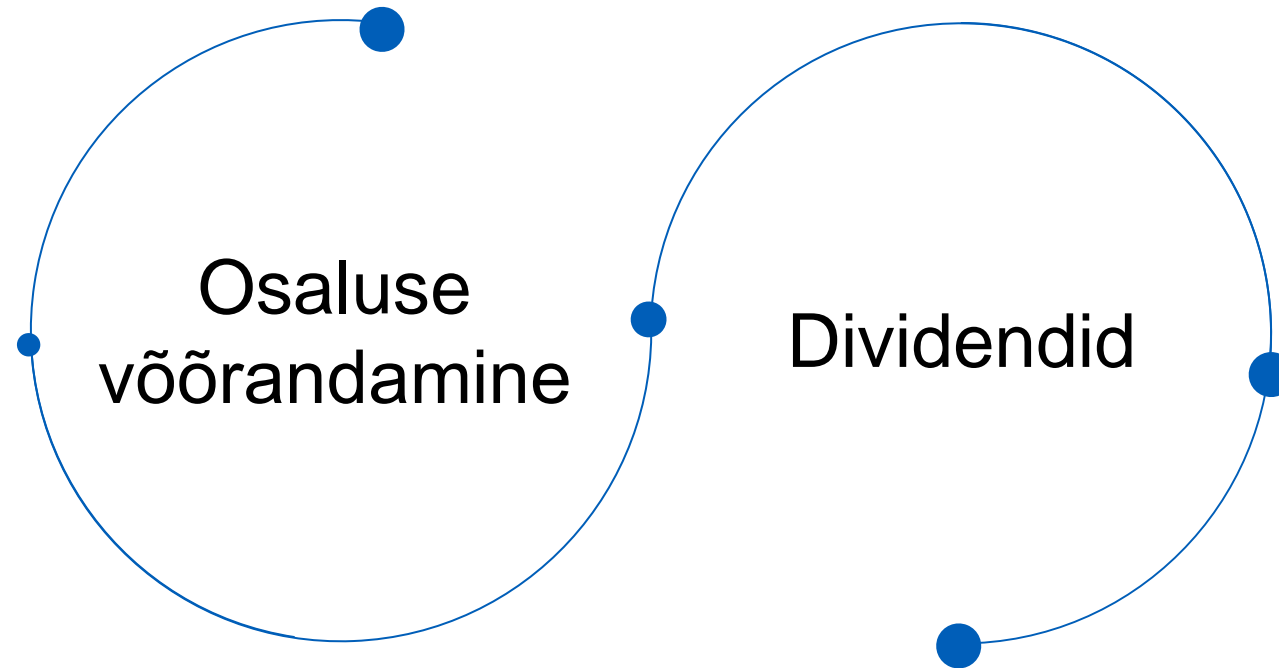
Opsiooniprogrammi maksustamine (§ 48)

- Opsiooni andmine (grant) – ei ole erisoodustus
- Opsiooni võõrandamine – on erisoodustus
- Töötajal teavitamiskohustus
- Osaluse omandamine töötaja poolt – ei ole erisoodustus, kui
- alusvara on osalus tööandjas või temaga samasse kontserni kuuluvas äriühingus
- osalus omandatakse mitte varem kui 3 aasta möödumisel opsiooni andmisest arvates
- Erandid:
 - alusvara muutumine
 - kui kogu osalus tööandjas või kontserni äriühingus võõrandatakse lepingu kehtivuse ajal
 - töötaja täielik töövõimetus või surm
 - Töötajal peab olema reaalne võimalus osaluse omandamiseks

Maksuhalduri teavitamine

- Optsioonileping tuleb maksuhaldurile esitada 5 tööpäeva jooksul selle sõlmimisest arvates
- Erandid:
 - digitaalselt allkirjastatud leping
 - notariaalselt kinnitatud leping

Töötaja maksukohustused

Rahvusvahelise maksustamise aspektid

Kas emaettevõtte jaoks on tegemist maksustatava kuluga?

Töötaja välisriigis: kohalduvad maksulepingute sätted

Omakapitalist tehtud väljamaksed

Residendist äriühing maksab osaluse tagasiosstmisel tulumaksu summalt, mis ületab äriühingu omakapitali tehtud sissemakseid.

Jagunemine

Karin Kaup

KPMG Law partner ja vandeadvokaat

Protsessi verstapostid ajateljel

Jagunemise viis ja jagunemisleping

Jagunemine toimub kas **eraldumise** või **jaotumise** teel, kusjuures jaotumisel jagunev ühing lõpeb ilma likvideerimismenetluseta.

Omandav ühing võib olla olemasolev või uus ühing.

Jagunemisel saavad **jaguneva ühingu omanikud** omandava ühingu omanikeks või saab eraldumisel omandava ühingu ainsaks omanikuks **jagunev ühing**.

Oluline silmas pidada jagunemislepingu sõlmimisel:

- Jagunemislepingu sõlmivad jagunemisel osalevate ühingute juhatuse liikmed ja lepingu sõlmimine iseenesest **ei tekita õiguslikke tagajärgi**;
- Jagunemisleping peab olema **notariaalselt tõestatud**;
- **Protsessi** ajalist kulgu arvestatakse notariaalse **jagunemislepingu sõlmimise kuupäevast**;
- Jagunemislepingus tuleb sätestada muuhulgas **üleantava vara nimekiri (sh üleantavad maksuvabad õigused), asendussuhe**, juurdemaksete suurus, kui neid tehakse, osade/aktsiate üleandmise tingimused, tagajärjed töötajatele, audiitorile makstav tasu, kui audiitor kontrollib jagunemislepingut.

Asendussuhe ja juurdemaksed

Asendussuhe määratakse:

- Jaotumisel;
- Eraldumisel, kui asutatakse uus ühing ja jaguneva ühingu kapitali vähendatakse;
- Eraldumisel, kui omandava ühingu kapitali suurendatakse ja jaguneva ühingu kapitali vähendatakse.

Asendussuhet ei saa määrata, kui jagunev ühing ei lõpe ja jaguneva ühingu kapitali ei vähendata.

Juurdemakseid tehakse:

- Jaguneva ühingu osanikele/aktsionäridele, kes ei saa omandavas ühingu vastavas väärtuses osalust.

Üleantava vara nimekiri

Üleantava vara nimekiri peaks olema võimalikult detailne loetledes:

- **Asjad** (näiteks kinnisasjad, muu registervara, raha, aktsiad, osad);
- **Õigused** (näiteks maksuvabad õigused, kaubamärgid, domeenid);
- **Lepingud** (näiteks üürilepingud, kliendilepingud, hankelepingud, töölepingud);
- **Kohustused** (näiteks laenud, liisingud, pandid).

Audiitori roll jagunemisel

Audiitori roll jagunemisel on seotud kas **jagunemislepingu kontrollimise**, **lõppbilansi auditeerimise** või **üleantava vara hindamise kontrollimisega**.

Jagunemislepingu kontroll:

- **OÜ puhul vabatahtlik, v.a.:**
 - Kui osanik nõuab jagunemislepingu audiitorkontrolli;
- **AS puhul kohustuslik, v.a.:**
 - Kui emaettevõtte jaguneb osa oma varast tütarettevõttesse;
 - Kui jagunemisel osalevate aktsiaseltside kõik aktsionärid on nõus, et audiitor jagunemislepingut ei kontrolli.

Audiitori roll jagunemisel

Üleantava vara hindamise kontroll:

- Kui omandava ühingu **kapitali suurendatakse** või kui **asutatakse uus ühing**, tuleb üleantavat vara hinnata ja hindamist kontrollida mitterahalise sissemakse hindamiseks ettenähtud korras.

Lõppbilansi auditeerimine:

- Sõltub audiitorkontrollile kehtestatud piirmääradest.

Restruktureerimine ja makseraskused eriolukorras: saneerimine

Mis on saneerimine?

- SanS § 2: Abinõude kompleksi rakendamine ettevõtte majanduslike raskuste ületamiseks, tema likviidsuse taastamiseks, kasumlikkuse parandamiseks ja jätkusuutliku majandamise tagamiseks
- Sisuliselt – ettevõtte päästmine ajutistest makseraskustest
- Võimalus võlausaldajate nõuded ümber kujundada – nõudeid vähendada või ajatada
- Protsess: saneerimismenetluse algatamine, võlausaldajate teavitamine, saneerimiskava koostamine ja vastuvõtmine ning kinnitamine, saneerimismenetluse lõpp
- Saneerimiskava kehtivuse ajal ei või võlausaldajad esitada ettevõtte suhtes hagiavaldust ega pankrotiavaldust nõude alusel, mille kohta saneerimiskava kehtib
- Kui kohus tuvastab, et saneerimiskavas ettenähtut arvestades on siiski alust ettevõtja pankrot välja kuulutada, tühistab ta saneerimiskava ja lõpetab saneerimismenetluse

Millal makseraskustes olev ettevõtte peaks saneerimise peale mõtlema?

- On olemas nõudlus olemasolevate toodete või teenuste järele ning see on prognoositavalt kasvav
- On võimalus kärpida tegevuskulusid ning äri senisest säästlikumalt jätkata
- On lisafinantseerimise võimalusi

Restruktureerimine ja makseraskused eriolukorras: pankrotimenetlus

Millal makseraskustes olev ettevõtte peaks pankrotimenetluse peale mõtlema?

- Saneerimine ei tundu olevat piisav lahendus makseraskuste leevendamiseks
- Makseraskused on püsiva iseloomuga – maksejõuetust eeldatakse, kui ettevõtte netovara on negatiivne

Mida teha selles olukorras?

- Pankrotiavaldusele (sh selle aluseks olevale nõudele) vastuvaidlemiseks tuleb esitada vastuväited kohtu poolt antud tähtaja jooksul.
- Pankrotimenetluse vältimiseks juhul, kui ettevõtte vastu on esitatud pankrotiavalduse aluseks olev põhjendatud nõue, võib nõude ära maksta või anda võlausaldajale tagatis tema nõude tagamiseks.
- (Juhatus on kohustatud pankrotiavalduse esitama 20 päeva jooksul peale maksejõuetuse ilmumist.)
- (Kui juhatus 20 päeva jooksul pankrotiavaldust ei esita, siis on võimalik, et seda teeb võlausaldaja. Kui selgub, et juhatus on hoolsuskohustust rikkunud, võidakse juhatuse vastu esitada kahju hüvitamise hagi.)

§ **COVID-19 meetmete raames: pankrotiseaduse muutmisega** peatatakse eriolukorra ja sellele järgneva 2 kuu pikkuse perioodi jooksul ettevõtete jaoks pankrotiavalduste esitamise kohustus.

Restruktureerimine ja makseraskused eriolukorras: riigi ja MTA abi

§ Kuidas riik ja MTA aitavad raskustesse sattunud ettevõtjaid?

- Ettevõtete maksuvõlalt intressi arvestamise peatamine – intressivabastus kehtib tagasiulatuvalt 1. märtsist kuni 1. maini.
- Alates 1. maist vähendatakse intressi määra tähtajatult seniselt 0,06 protsendilt 0,03 protsendile.
- Vähendatakse edaspidi maksuvõlgade ajatamise korral intressi määra kuni 100%. Hetkel on maksimaalne võimalik intressi vähendamine 50%.
- Eriolukorra ajal tekkinud võlga ei asuta tavapärasest kiiremas tempos sisse nõudma (nt ei tehta koheselt pangakontode areste). Võlga saab tasuda ka osade kaupa ilma kehtiva graafikuta.

Küsimusi?

Karin Kaup

partner, vandeadvokaat

+372 50 79 241

karin.kaup@kpmglaw.ee